

POLIN

Muzeum
Historii
Żydów
Polskich

**ŻYDOWSKIE
DZIEDZICTWO
KULTUROWE**

**PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ
MARZEC 2020 – LUTY 2022**

.....

polin.pl

Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

Wspólna instytucja kultury

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

STOWARZYSZENIE
ŻYDOWSKI INSTYTUT
HISTORYCZNY W POLSCE

Wydawca: Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

Redakcja: Krzysztof Banach, Emilia Rzeźnicka
Projekt i skład: Dział Komunikacji Muzeum POLIN
Fotografie: Muzeum POLIN

Warszawa 2022

Projekt jest finansowany przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszu EOG oraz przez budżet krajowy

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Wspólnie działamy na rzecz Europy zielonej, konkurencyjnej i sprzyjającej integracji społecznej

Partnerzy projektu „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe”:

Wprowadzenie	4
„Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe” 2020-2024	5
Działania bilateralne z Partnerami norweskimi	6
Programy dla uczniów	7
Oferta dla nauczycieli	9
Dostępność dla osób z niepełnosprawnościami	11
Oferta dla grup mniejszościowych	13
Akcja społeczno-edukacyjna „Żonkile”	14
Wsparcie inicjatyw lokalnych	16
Internetowe portale wiedzy i historia mówiona	18
Programy dla grup zawodowych	19
Programy kulturalne	20
Nagrody	22
Działania ŻIH	23
Bądźmy w kontakcie!	25

WPROWADZENIE

Szanowni Państwo!

Oddajemy w Wasze ręce raport podsumowujący półmetek projektu „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe”, którego realizacja jest możliwa za sprawą grantu w wysokości 10 mln euro udzielonego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Funduszu EOG oraz dzięki wsparciu budżetu krajowego.

To jeden z najważniejszych projektów, jakie przyszło realizować Muzeum POLIN wspólnie z polskimi i norweskimi partnerami oraz jedno z najdonioślejszych przedsięwzięć związanych z ochroną dziedzictwa materialnego i niematerialnego polskich Żydów w najnowszej historii Polski. Jego waga dla Muzeum wiąże się z tym, że pod akronimem ŻDK kryje się *de facto* niemal cała działalność programowa naszej instytucji, a w kontekście szerszym – krajowym – trzeba podkreślić, że to dziś jeden z najbardziej rozbudowanych, wielowątkowych i skierowanych do różnorodnego grona odbiorców projektów edukacyjno-kulturalnych, w którego centrum znajdują się właśnie Żydzi polscy i wspólna, polsko-żydowska historia. Za sprawą projektu ŻDK możemy nadto nieść wielkie przesłanie etyczne, uczyć o tolerancji i różnorodności, o pokojowym współistnieniu ludzi i narodów, co w dzisiejszych, niespokojnych,

pandemicznych czasach oraz sytuacji wielkiego napięcia w naszej części Europy ma znaczenie szczególne.

Bardzo dziękuję wszystkim naszym partnerom, z którymi przez ostatnie 2 lata realizowaliśmy projekt „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe”. Dziękuję rządowi oraz przedstawicielom grantodawców za zaufanie oraz Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego – operatorowi grantu za wsparcie oraz zasilenie programu z budżetu państwa. To wielkie przedsięwzięcie naprawdę jest dziełem wspólnym.

Zygmunt Stępiński
Dyrektor Muzeum Historii Żydów Polskich
POLIN

Zygmunt Stępiński
Dyrektor Muzeum POLIN

Łucja Koch

Kierowniczka Działu Edukacji
Muzeum POLIN

„ŻYDOWSKIE DZIEDZICTWO KULTUROWE” 2020-2024

„Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe” to projekt realizowany przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN od marca 2020 roku do kwietnia 2024 roku w partnerstwie z instytucjami norweskimi: Norweskim Centrum Studiów nad Holokaustem i Mniejszościami, Europejskim Centrum Wergelanda, Centrum Falstad oraz muzeami żydowskimi w Oslo i Trondheim, a także z Żydowskim Instytutem Historycznym im. Emanuela Ringelbluma. Celem projektu jest ochrona i popularyzacja dziedzictwa polskich Żydów poprzez programy edukacyjne i kulturalne.

Pierwsze działania projektowe w ramach ŻDK zbiegły się z początkiem globalnej pandemii COVID-19, co postawiło przed nami i naszymi partnerami wiele niespodziewanych wyzwań. Nie tracąc czasu przenieśliśmy większość naszych aktywności do Internetu, dzięki czemu mogliśmy skierować je do odbiorców na całym świecie. Dało nam to możliwość znacznego zwiększenia zasięgu projektu i dotarcia z nim do nowych grup, w tym też wielu o ograniczonym dostępie do kultury i edukacji. Obecnie pracujemy w formie hybrydowej, dostosowując ofertę stacjonarną do aktualnej sytuacji pandemicznej i nie rezygnując jednocześnie z obecności w sieci.

Przez 50 miesięcy projektu, wraz z naszymi partnerami zaplanowaliśmy zrealizowanie blisko 5200 wydarzeń dla nieco ponad miliona uczestników w Polsce i Norwegii. Obecnie, będąc na półmetku projektu ŻDK, zorganizowaliśmy już ok. 4500 działań dla przeszło 1,7 mln uczestników. Nie ustajemy jednak w naszej pracy. Wciąż poszukujemy ciekawych pomysłów i form działania starając się angażować w nie nowe grupy odbiorców.

Łucja Koch

Kierowniczka Działu Edukacji
Muzeum POLIN

Wystawa „Pełno ich nigdzie” w trakcie prezentacji na Bulwarach Wiślanych w Warszawie

Mimo trudności w podróżowaniu i organizacji wydarzeń stacjonarnych prowadziliśmy intensywne działania we współpracy z naszymi norweskimi Partnerami. Wspólnie z muzeami żydowskimi w Oslo i Trondheim zorganizowaliśmy m.in. osiem międzynarodowych spotkań edukacyjnych online dla muzealników. W pięciu polskich miastach zaprezentowaliśmy wystawę „Pełno ich Nigdzie” przygotowaną we współpracy z Norweskim Centrum Badań nad Holokau- stem i Mniejszościami. Ekspozycję, której towarzyszyły lokalne programy edukacyjne, w 2021 r. obejrzało ok. 140 tysięcy osób.

Uczestnicy warsztatów partnerskich z Europejskim Centrum Wergelanda

DZIAŁANIA BILATERALNE Z PARTNERAMI NORWESKIMI

Europejskim Centrum Wergelanda było naszym partnerem w cyklu warsztatów dla uczniów i nauczycieli z Polski i Norwegii „Walka z ksenofobią, rasizmem i antysemityzmem. Dziś!”. Wspólnie z Centrum Falstad przygotowaliśmy międzynarodową konferencję „Emocje i historia. Jak rozmawiać na trudne tematy”, która zgromadziła 743 odbiorców. Centrum Falstad było też współorganizatorem międzynarodowego seminarium poświęconego digitalizacji dla ponad 1 700 osób, czy programu edukacyjnego dotyczącego pracy z migrantami.

Pracownicy Centrum Falstad i Muzeum POLIN
w trakcie seminarium

Prezentacja podczas seminarium na temat
digitalizacji pt.: „Cyfryzacja pamięci”

NPS: 82

Aż tyle wyniósł wskaźnik polecenia oferty
warsztatów edukacyjnych online

NPS to uniwersalny wskaźnik skłonności
do polecenia. Jego skala wynosi od -100
do +100. Wartości dodatnie NPS uznawane
są za wynik dobry, a wartości powyżej
50 za doskonały. Średni wynik NPS
dla wydarzeń kulturalnych w Polsce to 36
(dane z 2016 r.)

43% ankietowanych w 2020 r. nauczycieli

po raz pierwszy korzystało
z muzealnej oferty edukacyjnej

Aż 98% uczestników

było bardzo zadowolonych
z udziału w warsztatach

PROGRAMY DLA UCZNIÓW

Już kilkanaście dni po zamknięciu Muzeum
POLIN dla publiczności z powodu pandemii
rozpoczęliśmy warsztaty edukacyjne online
dla uczniów przeprowadzone w ramach zajęć
szkolnych za pośrednictwem platformy Zoom.
Forma odpowiadała na aktualne problemy szkół
w trakcie pierwszego zderzenia z rzeczywistością
pandemii, a także umożliwiła udział młodzieży
wykluczonej ze względu na miejsce zamieszkania
lub warunki ekonomiczne. Warsztaty
kontynuowaliśmy po zakończeniu czasu izolacji
w formie online i stacjonarnej. Łącznie w latach
2020-2021 w niemal tysiącach zajęć wzięła udział
rekordowa liczba blisko 50 tysięcy uczniów.

„Muzeum w pudełku” to nowoczesna gra narracyjna z mapą, zdjęciami archiwalnymi oraz replikami obiektów z naszej kolekcji. Dzięki stworzonemu w ramach ŻDK narzędziu nauczyciele mogą prowadzić ciekawe lekcje, a dzieci poprzez zabawę poznają kulturę i tradycję żydowską. Dotychczas przekazaliśmy szkołom 60 pakietów „Muzeum w pudełku”, a także przeprowadziliśmy 60 warsztatów towarzyszących projektowi dla 1070 uczniów i 60 godzin szkoleń dla 180 nauczycieli.

Elementy „Muzeum w pudełku” wykorzystywane w czasie warsztatów dla szkół

Programy edukacyjne POLIN to również oferta dla młodzieży na spędzenie czasu pozalekcyjnego. W czasie warsztatów kreatywnych, które odbyły się latem i jesienią 2020 r. młodzież, wspólnie z prowadzącymi, zaprojektowała i wykonała mural poświęcony postaci Bolesława Leśmiana (słynnego polskiego poety pochodzenia żydowskiego), a także zaznajomiła się z tajnikami opowiadania historii przy pomocy fotografii.

Mural wykonany przez młodzież przed Muzeum POLIN

W trakcie projektu „Zainspirowani Dziedzictwem” pod okiem Mikołaja Grynberga, młodzież stworzyła teksty literackie inspirowane biografiami bohaterek i bohaterów galerii „Dziedzictwo” – nowej części wystawy stałej Muzeum POLIN. W czasie warsztatów z artystką, Martą Frej opowiadania zostały przez młodzież zilustrowane / Marta Frej, Helena Deutsch

OFERTA DLA NAUCZYCIELI

Według
najnowszego raportu

**93% nauczycieli
uczestniczących
w programach POLIN**

twierdzi, że poszerzyło swoją wiedzę
o historii i kulturze Żydów polskich

Od lutego 2021 r. spotykaliśmy się na profilu Facebook Centrum Edukacyjnego Muzeum POLIN pod hasłem „Wtorki dla nauczycieli”. W ciągu ostatnich 24 miesięcy odbyło się 17 wykładów i dyskusji na temat różnorodnych zagadnień i wyzwań w edukacji, również zdalnej. Wzięło w nich udział 36 299 osób. Ofertę dla nauczycieli wzbogacił kurs online „Dyskusyjny Klub Filmowy POLIN dla nauczycieli i nauczycielek” poświęcony możliwościom pracy szkolnej z filmami fabularnymi i dokumentalnymi.

W ramach programu doskonalącego dla nauczycieli zorganizowaliśmy dwie konferencje edukacyjne. W pierwszej z nich, zrealizowanej wspólnie z Centrum Falstad, pt. „Emocje i historia. Jak rozmawiać w szkole na trudne tematy?” wzięli udział uczestnicy z Polski, Norwegii, USA i innych krajów. Rok później, pod szyldem „Moc biografii. Jak korzystać z historii osobistych w edukacji?” zgromadziliśmy prawie 400 zarejestrowanych użytkowników i ponad 30 tysięcy osób online, a nagrania z transmisji wykładów i dyskusji udostępniliśmy w Internecie.

Ambasadorki i Ambasadory POLIN
w czasie wizyty w Muzeum w 2021 r.

Konferencja edukacyjna „Moc biografii”

Ambasadorki i Ambasadory POLIN
w czasie wizyty w Muzeum w 2021 r.

Narzędzia oparte na medium filmowym oferujemy prezentując cykl „Historie Osobiste” skierowany do uczniów klas 7-8 szkoły podstawowej oraz szkół ponadpodstawowych. Animacje z atrakcyjną oprawą graficzną opowiadają o postaciach ważnych dla historii i kultury polsko-żydowskiej. Wiele materiałów do wykorzystania w pracy dydaktycznej przygotowanych przez edukatorów i nauczycieli-ambasadorów współpracujących z POLIN, udostępniliśmy w postaci bazy edukacyjnej dostępnej pod linkiem Baza materiałów edukacyjnych Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie.

Z naszej oferty kursów online nauczyciele i edukatorzy mogli korzystać również w czasie wakacji. Spotkania dla nauczycieli w okresie letnim poświęcone są historii i kulturze Żydów polskich oraz metodom nauczania z wykorzystaniem sztuki współczesnej i historii mówionej.

Do nauczycieli oraz metodyków nauczania skierowaliśmy program „Ambasadorki i Ambasadory Muzeum POLIN”. Jego celem jest budowa ogólnopolskiej sieci ekspertów w zakresie edukacji o kulturze i historii Żydów, wspieranie ich rozwoju oraz działań, które podejmują w swoich społecznościach.

„Historie osobiste”, film opowiadający o Julianie Tuwimie i Zuzannie Ginczance

Rozwiązania dla osób z niepełnosprawnością wzroku

Modernizacja audytorium, aby umożliwić zajęcie miejsca osobie poruszającej się na wózku

DOSTĘPNOŚĆ DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Chcemy być dostępni dla wszystkich. W czasie dwóch lat trwania projektu ŻDK Muzeum POLIN stało się jedną z najlepiej dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami przestrzeni kultury w Polsce.

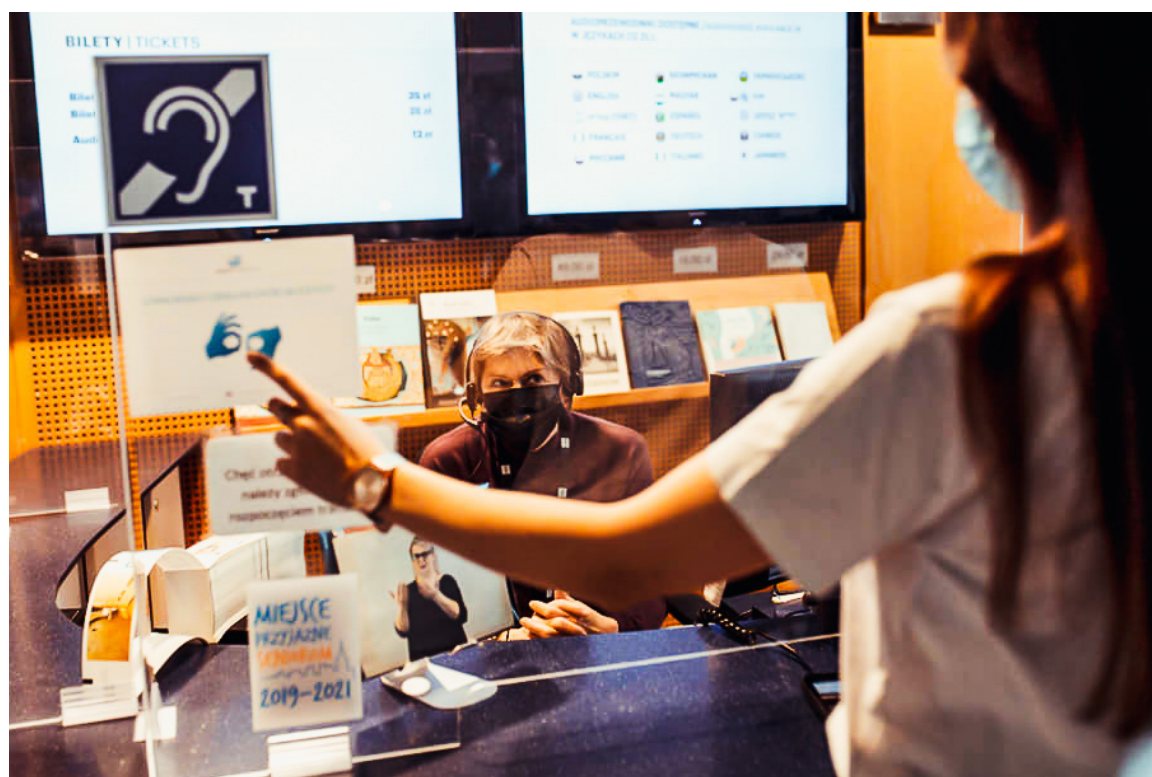
Środki w wysokości ponad 350 tys. złotych umożliwiły nam wprowadzenie rozwiązań pozwalających na aktywizację osób wykluczonych z życia społecznego i będących koniecznym warunkiem dla ich uczestnictwa w kulturze. Wprowadziliśmy m.in. szereg usprawnień dla osób z niepełnosprawnością ruchową, zainstalowaliśmy pętle indukcyjne dla osób z niepełnosprawnością słuchu, a także przygotowaliśmy aplikację i nowy system oznakowania przestrzeni dla osób niewidomych i niedowidzących.

Jako pierwsza instytucja kultury w Polsce przygotowaliśmy ofertę koncertów skierowanych do rodzin z dziećmi ze szczególnymi potrzebami sensorycznymi. Zorganizowaliśmy działania dedykowane grupom z różnymi niepełnosprawnościami, spacer sensoryczny po Muranowie oraz „Poranne ptaszki”, czyli wydarzenie dla dzieci ze spektrum autyzmu.

Przestrzeń naszych wystaw jest zaprojektowana pod kątem dostępności, a nasi przewodnicy oferują oprowadzanie skierowane do osób z niepełnosprawnościami, wykorzystując specjalnie przygotowane materiały.

Zwiedzanie wystawy z wykorzystaniem tyflografik

Informacje i przewodniki na wystawach
z tłumaczeniem na PJM

„Klarnet i przyjaciele” – wydarzenie
w cyklu „Koncerty przyjazne sensorycznie”

Oferta dla rodzin z dziećmi
z niepełnosprawnościami:
warsztaty plastyczne

Oferta dla osób z niepełnosprawnościami to również integracja. Częścią naszych działań dla młodzieży było stworzenie muralu poświęconego Fani Lewando – autorki pierwszej w Europie książki kucharskiej dla wegetarian. Jednym z uczestników był Mikołaj, który „wyrósł” już z naszych zajęć dla rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami. Ponieważ chciał uczestniczyć w kolejnych wydarzeniach organizowanych przez Muzeum POLIN, zaproponowaliśmy mu udział w warsztatach dla nastolatków w towarzystwie wspomagającego go wolontariusza-rówieśnika.

A oto, co o warsztatach mówi sam Mikołaj: „Dla mnie najważniejsze było to, że mogłem realizować swoje artystyczne pasje – pierwszy raz malowałem po ścianie! Cieszę się, że uczestniczyłem w tworzeniu czegoś, co zostanie na ZAWSZE!”.

Oprowadzanie po wystawie „Taki pejzaż”
przez dr Krzysztofa Gila

OFERTA DLA GRUP MNIEJSZOŚCIOWYCH

Wspólnie z Centrum Falstad zaprosiliśmy aktywistów i edukatorów do udziału w polsko-norweskim programie edukacyjnym „Praca z migrantami i mniejszościami w Polsce i Norwegii”. Wspólna refleksja dotyczyła wyzwań związanych z pracą z grupami marginalizowanymi, omówienia aktualnej sytuacji migrantów i mniejszości w obu krajach, a także rozwijania kompetencji międzykulturowych.

Z Europejskim Centrum Wergelanda rozpoczęliśmy jesienią 2021 polsko-norweski program „Walka z ksenofobią, rasizmem i antysemityzmem. Dziś!” przeznaczony dla szkół średnich. Zajęcia poświęciliśmy kształtowaniu wśród młodzieży kompetencji krytycznego myślenia, rozpoznawania i reagowania na mowę nienawiści.

Kurs edukacyjny „Zagłada Romów.
Pejzaże pamięci i ciszy”

W ramach wydarzeń towarzyszących wystawie prac Wilhelma Sasnala „Taki pejzaż” zorganizowaliśmy jej zwiedzanie z autorytetami świata sztuki i kultury, przedstawicielami środowisk mniejszościowych i imigranckich. Łącznie w ramach ŻDK z programu towarzyszącego wystawie skorzystało w formach stacjonarnej i online 42 000 osób. Ekspozycja „Taki pejzaż” i dyskusja o stosunkach polsko-żydowskich zainspirowały nas do działań w ramach Dnia Pamięci o Zagładzie Romów. W sierpniu 2021 r., zorganizowaliśmy spotkania i wykłady o Zagładzie Romów oraz o sztuce współczesnej tworzonej przez osoby o romskich korzeniach.

Na początku 2022 r. zaprosiliśmy nauczycieli na kurs pt. „Zostać czy wyjechać? Przyczyny i skutki migracji”. Zajęcia dotyczące migracji i uchodźstwa prowadzili działacze organizacji wspierających migrantów.

AKCJA SPOŁECZNO-EDUKACYJNA „ŻONKILE”

W ramach projektu ŻDK zorganizowaliśmy dwie edycje akcji społeczno-edukacyjnej „Żonkile”, upamiętniającej rocznicę wybuchu powstania w getcie warszawskim 19 kwietnia 1943 r.

W 2020 r. akcja odbyła się w Internecie i można było uczestniczyć w niej na wiele sposobów: przypinając wirtualny żonkil, stosując specjalne hasztagi w mediach społecznościowych, oglądając wideospacery po miejscach pamięci dawnego getta, czy słuchając koncertu lub wykładów i fragmentów książek czytanych przez Ambasadorów akcji.

W akcję włączyły się 934 szkoły, biblioteki i inne instytucje edukacyjne z całej Polski. Lokalni partnerzy zadeklarowali udział ponad 92 tysięcy uczestników. W akcji potwierdziło swój udział 622 nauczycieli i 2835 wolontariuszy.

Rok później akcję „Żonkile” zorganizowaliśmy w formie hybrydowej, szczególnie wyróżniając rolę, jaką odegrały w powstaniu kobiety. W rocznicowym programie online znalazły się m.in.: wideo-spacer po miejscach pamięci dawnego getta warszawskie-

go, dyskusje oraz koncert, które zgromadziły przed ekranami 57 186 osób. Powstały premiery filmowe i literackie oraz pakiety materiałów edukacyjnych. W centrum Warszawy namalowaliśmy mural przedstawiający dziewięć żydowskich bojowniczek.

Do akcji zgłosiła się rekordowa liczba 4 362 szkół, bibliotek oraz innych instytucji edukacyjnych, deklarując udział aż 455 566 uczestników online, w tym po raz pierwszy uczniów klas 1-3. Wydarzenie miało rekordowy zasięg: specjalne hasztagi zastosowano 1,7 miliona razy, strona polin.pl miała 85 000 odston, a w całym okresie obecności w mediach odnotowano ponad 2000 publikacji medialnych z dotarciem do ponad 60 milionów odbiorców.

Nasi wolontariusze rozdali na ulicach Warszawy

27 000 papierowych żonkili

będących symbolem pamięci o powstańcach i powstankach

Za pośrednictwem „żonkilomatów”
udostępniliśmy w bezpieczny sposób

10 000 papierowych kwiatów

Do gazet dołączyliśmy

121 900 zestawów naklejek

Mural stworzony w ramach
akcji „Żonkile” w 2021 r.

Wolontariusze rozdający papierowe żonkile

„Żonkilomat” w Warszawie

Nauczyciele ocenili materiały
bardzo entuzjastycznie:

**„Oglądamy z Wami
wszystkie dzisiejsze premiery.
Uczniowie zachwyceni
nowymi propozycjami.
Dziękujemy!”**

WSPARCIE INICJATYW LOKALNYCH

Siódma edycja Nagrody POLIN w 2021 r. również odbyła się w ramach projektu ŻDK. Statuetkę odebrał Dariusz Popiela, autor projektu „Ludzie, nie liczby”, upamiętniającego ofiary Holokaustu. Kapituła konkursu przyznała wyróżnienia Urszuli Antosz-Rekuckiej z Mszany Dolnej, Urszuli Rybickiej z Wrocławia oraz In-dze Marczyńskiej, działającej w Małopolsce i na Podkarpaciu. W gronie finalistów znaleźli się również Marek Chmielewski z Orli i Józef Gucwa z Bobowej.

W 2021 r. pięć miejscowości z Podlasia i Ma-zowsza objęliśmy wspólnie z Narodowym Instytutem Dziedzictwa programem oznakowania cmentarzy żydowskich. Ceremonie odsłonięcia specjalnych tablic z kodami QR, kierującymi do opisu obiektów oraz towarzyszący im program edukacyjny dla lokalnej społeczności zorganizowaliśmy w ramach projektu ŻDK.

Dariusz Popiela, laureat Nagrody POLIN w 2021 r.

Ceremonia na cmentarzu w Orli. W latach 2021-2023 zrealizujemy ceremonie oraz towarzyszące im warsztaty we wszystkich regionach Polski – łącznie w 16 miejscowościach

W 2020 roku po raz szósty została wręczona Nagroda POLIN przyznawana przez Muzeum osobom lub organizacjom aktywnie działającym na rzecz ochrony pamięci o historii polskich Żydów. Laureatem konkursu został Paweł Kulig, który od 8 lat opiekuje się Nowym Cmentarzem Żydowskim w Łodzi. Wyróżnienia otrzymali Justyna Biernat z Tomaszowa Mazowieckiego oraz działające w Wielkopolsce Stowarzyszenie Krotchwile. Finał konkursu odbył się w mediach społecznościowych Muzeum.

Gala Nagrody POLIN w 2020 r.

W ramach programu „Zbiory na kółkach” staramy się poświęcić uwagę judaikom, dziełom sztuki, zbiorom historycznym, archiwaliom, pamiątkom osobistym, a także zabytkom archeologicznym. Dzięki programowi wspieramy naszych partnerów – lokalnych muzealników i prywatnych kolekcjonerów – w digitalizacji, udostępnianiu i promocji ich zbiorów.

W latach 2020-2021 poddaliśmy digitalizacji 209 muzealiów i archiwaliów pochodzących z kolekcji: Muzeum Okręgowego w Lesznie, Muzeum Podlaskiego w Białymstoku, oddział w Tykocinie i Muzeum Regionalnego w Pińczowie. Przeprowadziliśmy również cztery spotkania szkoleniowe w zakresie opracowania i ochrony zbiorów.

W 2021 r. powstały dwie publikacje: „Praktyczne rekomendacje i dobre praktyki w zakresie ochrony zabytków w instytucjach kultury”, a także „Rekomendacje i dobre praktyki w zakresie zarządzania kolekcją w instytucjach kultury”. Adresowane do muzealników, mają one ułatwić opiekę nad zbiorami w kontekście prewencyjnej ochrony konserwatorskiej, a także profesjonalne zarządzanie kolekcją.

Judaika sfotografowane w ramach działania „Zbiory na kółkach”

Digitalizacja judaików w ramach programu „Zbiory na kółkach”

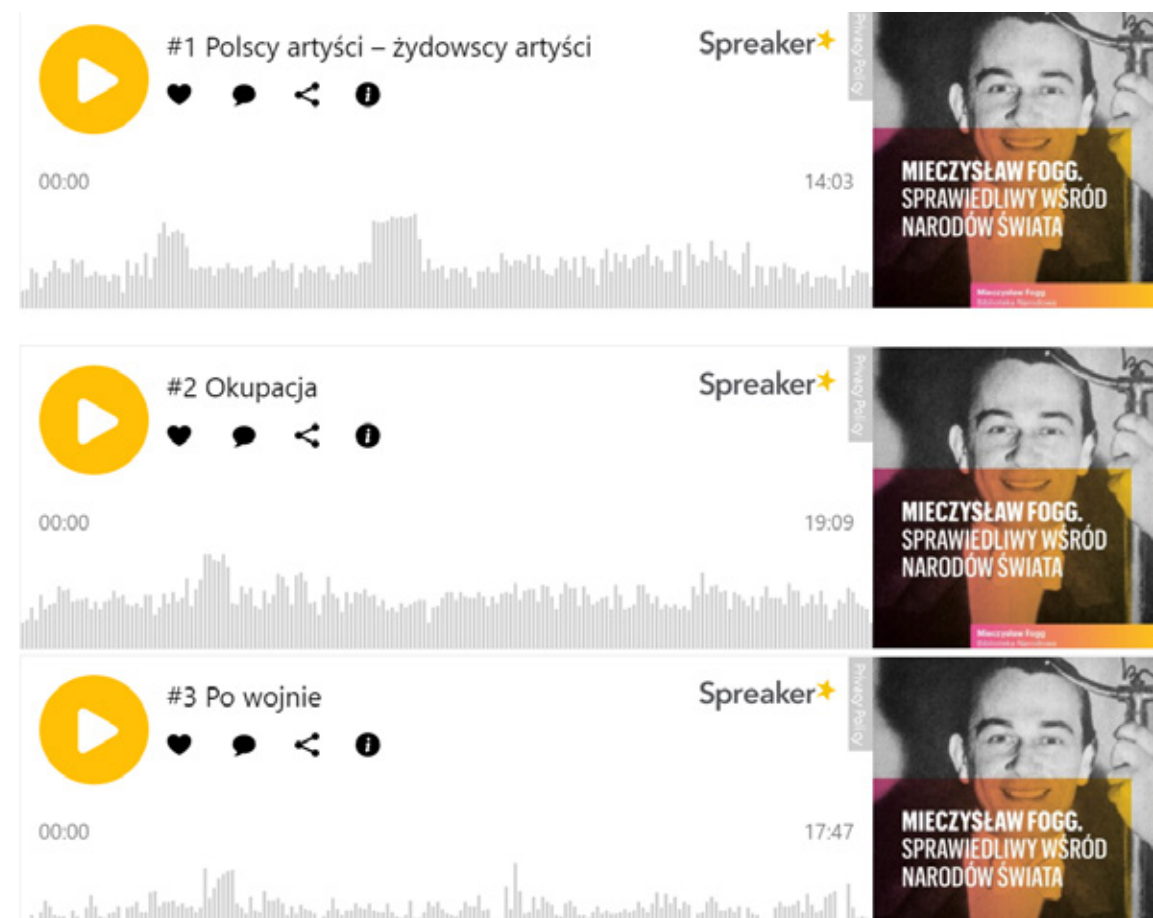
Jesienią 2021 r. uruchomiliśmy ofertę wizyt studyjnych wzmacniających lokalne działania związane z historią i kulturą Żydów. Zaprośmy na nie przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz liderów lokalnych. Do tej pory gościliśmy przedstawicieli pięciu miejscowości poniżej 50 000 mieszkańców, a do trzech z nich wyruszyliśmy z rewizytą.

Uczestnicy wizyty studyjnej dla multiplikatorów z Podlasia

INTERNETOWE PORTALE WIEDZY I HISTORIA MÓWIONA

W ramach projektu ŻDK portal „Wirtualny Sztetl” gromadzi i udostępnia informacje o społecznościach żydowskich zamieszkujących tereny dawnej Rzeczypospolitej. Dokumentuje też wydarzenia ze współczesnego polsko-żydowskiego świata i dotyczące polskiej pamięci zbiorowej o Żydach. W latach 2020-2021 portal umocnił się w prestiżowej grupie największych na świecie serwisów poświęconych historii i genealogii Żydów.

Portal „Polscy Sprawiedliwi” zawiera ponad tysiąc opowiadań o ponad pięciu tysiącach ludzi – Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata oraz ocalałych Żydach. Nie unika trudnych pytań i dyskusji. W ramach projektu ŻDK stale rozwijamy jego kolekcję cyfrową, koncentrując się na relacjach dotyczących historii społeczności żydowskiej w Polsce.

Specjalna, czteroodcinkowa audycja z okazji 30. rocznicy śmierci Mieczysława Fogga, Sprawiedliwego Wśród Narodów Świata, została przygotowana z wykorzystaniem zasobów portalu Polscy Sprawiedliwi w ramach ŻDK

Przez pierwsze dwa lata projektu oba nasze portale odnotowały łącznie ok. 3,3 mln odsłon, „Wirtualny Sztetl” ponad 2,3 mln, zaś Polscy Sprawiedliwi blisko 1 mln odsłon. Od grudnia 2020 r. działa nasz kanał YouTube „Historia mówiona / Kolekcja Muzeum POLIN” prezentujący wywiady ze świadkami historii oraz narracje biograficzne dotyczące losów Żydów polskich. Do lutego 2022 r. kanał zanotował ponad 45 000 wyświetleń.

Fotografia z planu zdjęciowego wywiadu z Alliną Allerhand

Wywiad z Mirą Ludevig opracowany w ramach projektu ŻDK i udostępniony na kanale Historia mówiona / Kolekcja Muzeum POLIN

Pracownicy bibliotek na wystawie stałej
Muzeum POLIN

PROGRAMY DLA GRUP ZAWODOWYCH

Muzeum POLIN chce aktywnie włączać się w tworzenie dyskursu równościowego. W ramach projektu ŻDK zaprosiliśmy do współpracy przedstawicieli grup zawodowych, aby stworzyć platformę wymiany opinii i wspólnej refleksji nad codziennymi wyzwaniami dotyczącymi wdrażania reguł równościowych w środowisku zawodowym. Zaoferowaliśmy naszym grupom poszerzenie wiedzy dotyczącej aspektów prawnych związanych z ochroną mniejszości, jak i wspólne wypracowanie rekomendacji konkretnych działań równościowych. W latach 2020-2021 przeprowadziliśmy 71 szkoleń i warsztatów dla policji, bibliotek i przewodników.

Okazją do specjalistycznej dyskusji są również spotkania członków nieformalnej sieci muzealników i muzeologów pod szyldem „Muzealnego Think-Tanku”. Edycja projektu prowadzona w 2021 r. w ramach ŻDK dotyczyła dyskusji na temat postulatów postwzrostu – w tym redukcji produkcji i konsumpcji, sprawiedliwego dzielenia się i zarządzania zasobami – oraz możliwości ich adaptacji w świecie muzealnym.

Uczestnicy „Muzealnego Think-Tanku”
na wystawie „Tu Muranów”

Sztuka „Piotruś Pan” w reż. Łukasza Kosa – pierwsze w Polsce przedstawienie online dla dzieci z tłumaczeniem dialogów na polski język migowy, dokonywanym przez dwie osoby

PROGRAMY KULTURALNE

Niesłabnącą popularnością cieszą się nasze programy dla dorosłych: spotkania z judaizmem „Żydowskie ABC”, spacer online, wykłady, dyskusje, wydarzenia literackie, czy kursy kuchni żydowskiej.

W 2020 r. świętowaliśmy z najmłodszymi, przenosząc Dzień Dziecka do wirtualnej krainy króla Maciusia. W Internecie udostępniliśmy mnóstwo gier, quizów i zabaw. Był też koncert w Radiu POLIN, wspólne czytanie książek Janusza Korczaka oraz premiera sztuki „Piotruś Pan”. Wydarzenia te zgromadziły przed ekranami ponad szesnastotysięczną publiczność z całej Polski.

W ramach „Łąki Leśmiana” zorganizowaliśmy m. in. pokazy filmowe, cykl stand-upów, rodzinne spotkania literackie, zajęcia z jogi, ćwiczenia dla seniorów, praktyki uważności oraz warsztaty ogrodnicze i koncerty online

Wyjątkową ofertę POLIN stanowi „Łąka Leśmiana”, instalacja przed budynkiem Muzeum którą w ramach projektu ŻDK udało się zorganizować już dwukrotnie. W edycji 2020 przeniesionej częściowo do Internetu zgromadziliśmy przed ekranami i w plenerze prawie 56 tysięcy osób, natomiast od 26 czerwca do 10 sierpnia 2021 r. na „Łące” odbyło się 31 wydarzeń: 26 w plenerze i 5 online, łącznie dla blisko 50 tysięcy odbiorców.

15 maja 2021 r. to data ubiegłorocznej Nocy Muzeów. W trakcie imprezy „Pollywood w POLIN” uczestnicy mogli dowiedzieć się więcej na temat wkładu polskich Żydów w budowanie potęgi Hollywood. Spacery miejskie, oprowadzania po filmowej przedwojennej Warszawie, dyskusje o filmach Pollywood oraz specjalny quiz przyciągnęły łącznie ok. 4 800 osób, także online.

Kolejne obchody Dnia Dziecka opatrzyliśmy hasłem „Tyle opowieści w głowie się pomieści”. Spotkaliśmy się ze sobą zarówno w Internecie, jak i w przestrzeni miejskiej Muranowa – dzielnicy, w której mieści się Muzeum. W ramach audiowizualnej gry online oraz specjalnego koncertu odkrywaliśmy żydowskie „Bajki z Czarniowców” spisane ponad 100 lat temu. W obu wydarzeniach online wzięło udział 15 596 osób.

W trakcie Nocy Muzeów fasadę budynku muzealnego rozświetliła specjalna instalacja wizualna

W trakcie Dnia Dziecka 2021 dzieci w wieku od 4 do 10 lat, wraz z opiekunami, zaprosiliśmy do gry terenowej dla 600 rodzin – blisko dwóch tysięcy osób!

W 2020 r. z okazji radosnego i pełnego światła święta Chanuki przygotowaliśmy dla naszych najmłodszych odbiorców m.in: spotkania kulinarne i muzyczne, iluminację budynku Muzeum, serię filmów przybliżających świąteczne zwyczaje i tradycje, premierę teatralną, a także koncert dla osób ze spektrum autyzmu lub nadwrażliwością słuchową. Podczas chanukowych zabaw zgromadziliśmy przed ekranami ponad 44-tysięczną publiczność z całej Polski, a łączny zasięg wydarzenia to ponad 135 000 odbiorców.

Rok później spotkaliśmy się z warszawiakami na trasie naszego rodzinnego Chanukobusu. Przywieźliśmy ze sobą słodkie przysmaki, dekoracje do wspólnego ozdabiania, a także tradycyjne świąteczne piosenki. Objazdowi towarzyszyły warsztaty dla dzieci i dorosłych, a także wydarzenia online: chanukowy koncert oraz spektakl „Osiem płomyków”. W świątecznych wydarzeniach wzięło udział łącznie 8 290 osób.

Większość wydarzeń w czasie obchodów Chanuki w 2020 r. była tłumaczona na polski język migowy

Kadr z filmu „Będę pisać” wyróżnionego na festiwalu EDUKINO 2021, reż. Hi-Story

NAGRODY

Działania Muzeum POLIN w ramach projektu ŻDK zostały docenione licznymi nagrodami i wyróżnieniami.

Nasz letni program „Łąka Leśmiana” został nagrodzony III miejscem w kategorii „Najlepszy projekt otwarty” w konkursie „Mazowieckie Zdarzenia Muzealne – Wierzba”. Wyróżnienie jury w kategorii „Muzyka” otrzymaliśmy w konkursie inicjatyw dla dzieci „Słoneczniki” - za cykl koncertów przyjaznych sensorycznie.

Projekt edukacyjny „Teatr to czasownik” oraz kurs polsko-ukraiński „Miejskie historie wielokulturowe” uhonorowano II i III nagrodą w konkursie „Warszawskiej Nagrody Edukacji Kulturalnej 2021”, zaś przeznaczona dla szkół produkcja „Będę pisać” została wyróżniona w ramach 12. Festiwalu Filmów Edukacyjnych EDUKINO 2021.

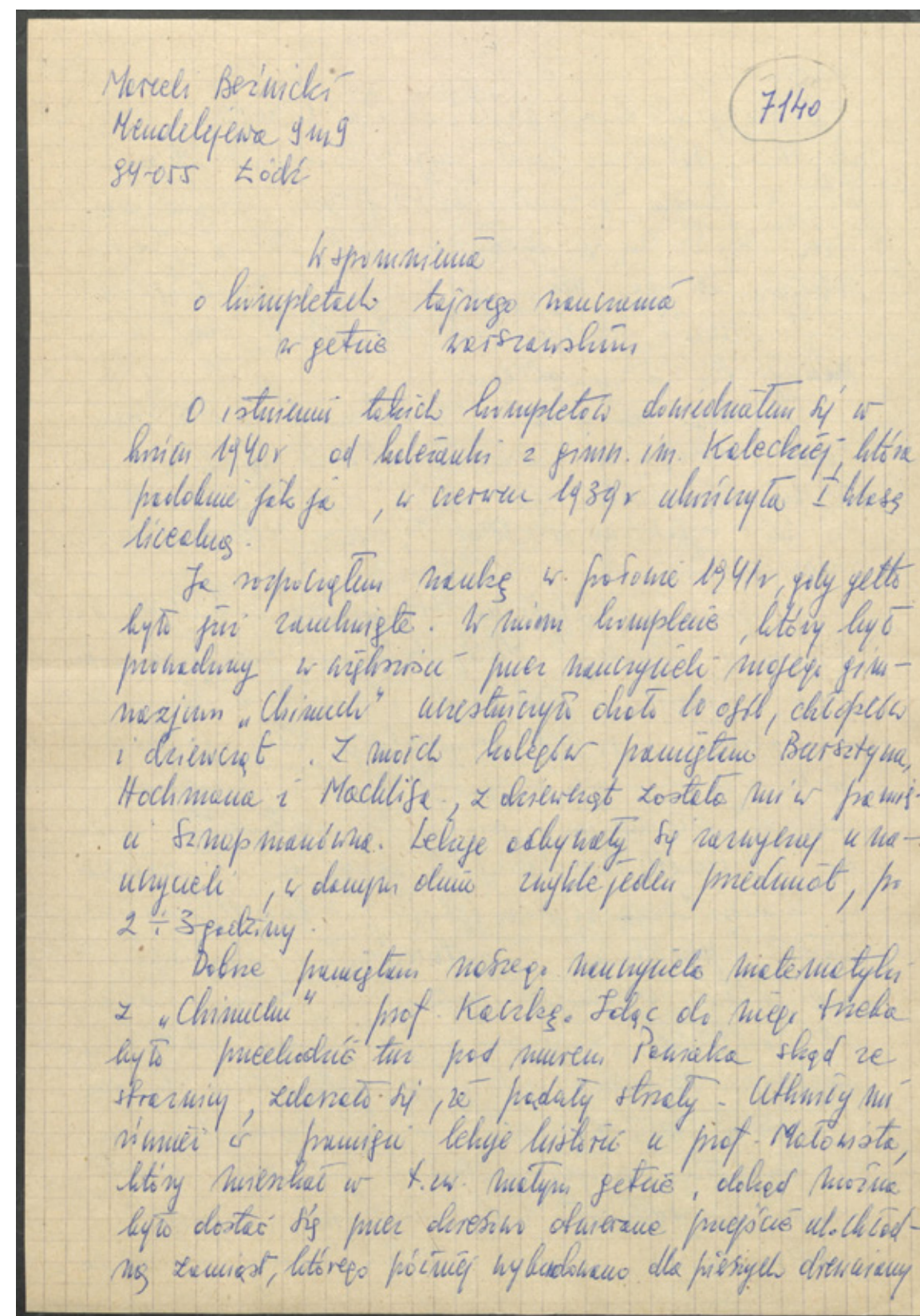

Sonia Ruszkowska, Małgorzata Waszczuk i Anna Czerwińska odbierające „Warszawską Nagrodę Edukacji Kulturalnej 2021”

DZIAŁANIA ŻIH

Działania składające się na projekt „Żydowskie Dziedzictwo Kulturowe” realizowane są również przez naszego polskiego partnera, Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma. Od marca 2020 r. Dział Digitalizacji ŻIH zeskanował i udostępnił online w ramach projektu ŻDK m.in. 300 relacji osób ocalałych z Zagłady, a także 119 fotografii Willy’ego Georga z warszawskiego getta i 90 zdjęć z tzw. albumu Jointu, będącego częścią kolekcji ŻIH.

Od sierpnia do października 2020 r. Instytut prezentował wystawę czasową poświęconą twórczości Symchy Trachtera – malarza związanego z Lublinem, znakomitego artysty okresu międzywojennego i więźnia getta warszawskiego zamordowanego w obozie zagłady Treblinka. Wystawie towarzyszył interaktywny warsztat online.

Fragment relacji Marka Beznickiego na temat tajnego nauczania w getcie warszawskim / ŻIH

Uczestnicy Akademii Zimowej ŻIH w trakcie zajęć / ŻIH

Ważnymi wydarzeniami były również dwie edycje Marszu Pamięci, poświęconego pamięci warszawskich Żydów wywiezionych do Treblinki w lecie 1942 r. W 2021 roku Marszowi towarzyszyła instalacja artystyczna „Ławki”, zaprojektowana przez Jakuba Szczęsnego, upamiętniająca żydowskich nauczycieli i nauczycielki z getta. Jej moduły trafiły następnie do szkół i instytucji, gdzie, zgodnie z ideą architekta, zyskały nową funkcję użytkową.

Uczestnicy Marszu Pamięci podczas koncertu przy ul. Stare Nalewki w 2021 r. / ŻIH

Fragment instalacji „Ławki” w pomieszczeniach Księgarni / ŻIH

BĄDŹMY W KONTAKCIE!

polin.pl

[polinmuseum](https://www.facebook.com/polinmuseum)

[friendsofpolinmuseum](https://www.facebook.com/friendsofpolinmuseum)

[polinmuseum](https://twitter.com/polinmuseum)

[polinmuseum](https://www.instagram.com/polinmuseum)

[Muzeum POLIN](https://www.youtube.com/MuzeumPOLIN)